

NOVI
ZVON

Revija za sodobno književnost
oktober 2020

KAZALO

POEZIJA	5
Lara Božak	6
<i>Paradižnik sosedov paradižnik</i>	6
<i>Bog v postravnovesju</i>	7
<i>Luna</i>	8
<i>Trajaš</i>	9
<i>O razpokah</i>	10
Neja Kaiser (oblikoval Uroš Črnko)	11
***	11
***	12
Zala Intihar	13
<i>Cikli tesnobe VIII. (brezdomec)</i>	13
<i>Cikli svetlobe V. (La Danse)</i>	14
Nela Poberžnik	15
<i>Duplina</i>	15
<i>Vitrina</i>	16
<i>Trnova krona</i>	17
<i>Ravnilo</i>	20
Tjaša Breznik	21
<i>Mali traven</i>	21
<i>Veliki traven</i>	23
<i>Rožnik</i>	24
<i>Mali srpan</i>	26
<i>Veliki srpan</i>	27
<i>Kimavec</i>	28

Nika Gradišek	29
***	29
***	31
***	32
***	34
***	35
PROZA	36
Polona Ješelnik	37
<i>(Od)ločitev</i>	37
Mojca Petaros	41
<i>Zadnji poljub</i>	41
STRIP	44
Janez Grm	45
<i>Sanjam o dekletih, ki so na drugih planetih</i>	45
Ana Oblak	51
<i>Starogrški bogovi vs. nordijski bogovi</i>	51
B(R)LOG	57
dozadnjestrani	58

The image features a dark blue background with a large, horizontal, teal-colored brushstroke in the center. Overlaid on this are several white lines that intersect to form a diamond or rhombus shape. The word "POEZIJA" is written in a bold, black, sans-serif font across the middle of the teal brushstroke.

POEZIJA

Lara Božak

Paradižnik sosedov paradižnik

Če bi si vsaj enkrat drznili svoj pogled
uperiti v podzemlje, h koreninam, z enako nonšalanco,
kot jo premoremo ob skrivnem skeniranju mer
sosedovega paradižnika, bi morda spoznali,
da je tudi on, sosedov rdeč paradižnik,
če ga pustiš dodobra dozoreti, pod lupino mehak,
da bo tudi on pretlačen v krožnik mezge,
(ta bo le drugače začinjena), sosedova babica pa bo sosedovo
mezgo sosedovim vnukom postregla z enako
mero ljubezni, enako dobrodušnostjo in enakim zadovoljstvom,
ki ga vedno izda tisti privihan kotiček na njeni
zgornji ustnici, kot bi to storila tvoja.

Takrat bi morda spoznali tudi, da bo prav ta sosedov
paradižnik nemara postal sosedov protestni rekvizit,
ki ga bo nevrotično zalučal, sicer ne v isto ugledno osebo,
pač pa z enakim zanosom, vnemo, strastjo
in hlastajočim upanjem po nečem boljšem,
(karkoli to zanj že pomeni), kot boš to storil ti.
Če bi si vsaj enkrat drznili svoj pogled
uperiti v podzemlje, h koreninam, z enako nonšalanco,
kot jo premoremo ob nočnem oprezanju za
merami sosedovega paradižnika, bi morda spoznali,
da se tja, po drobnih gozdnih ceveh, iz naših spalnic,
stekajo iste solze, iz naročja drugačnega kalčka,
a iz enakih solznic, iz enake substance, enakih oči, istih src.
In da so tam, v podzemlju, kamor se stekajo naše trpke,
moke, svečane resnice, solze eno.

Bog v postravnovesju

ko telo ne bljuva
veselja
skladišči zaloge
zadušenega smeha
za neke boljše čase
zaceljenih razkolov
ki so ustvarili
hudiča
da bi uravnovesili
boga

dobro ne bo ščuvano
proti zlu
zlo ne proti dobremu
kaplje
na razmazanih licih
bodo le še
jutranja rosa

Luna

bleda je vznemirjenost
ki golta v svoje pore
po volhkem diši ta večer
nekaj v somračni sapi te priganja
globlje v tvoj korak
začutiš kako se premaknejo morja
potem se premakne še nekaj v tebi
ustaviš se v njeni eterični silhueti
slutiš kako pleza vate
in te dobi in te ima
si njen

pripravljena deliti svojo ednino
te spere s solzami človeka
sol je sedativ razbolele globočine
in čutiš kako si močnejši
pripravljena deliti svojo ednino
vate zasadi semena človekovih zgodb
ki so ji bile pripovedovane
in nad katerimi bdi
čutiš kako si bogatejši
kako si ves
pod razpadlo masko dneva

ustaviš se v njeni eterični silhueti
in veš da je v želji
da jo razorožiš skrivnostnega
razorožila ona tebe
človeškega
vidiš da se bo kmalu prelila v sonce
zlitina melanholije in diamanta
še ti postaneš skrivnost

Trajaš

stal si nad sveže obrobljeno dolino
odsoten v poletni sapi
predroben za želje
neznaten za smisel
zložil si se v brbot hvaležnosti
dihajoč skozi srce
s kamni prepereval čas
ga zasukal v vertikalo
bosih nog bosih rok si se potisnil
po nastalem drogu
se vzpel kot nekdo
vstopil kot nihče
ničesar nisi prinesel v naročju
pa vendar vse spustil
dolgo pohajkoval
ker tam te nič ne doseže
in blazno trajaš

O razpokah

nisem prikrila
begajočih lis
ki najraje pijejo
moje roke
in tako rade šepetajo
olivnatim venam
naj ostanejo tam
kjer so
ponosno osvetljujejo
glavnino
naj utelešajo
iskrenost
razpoke
ker le one lahko celijo
vi pa v njih ne iščite
pripovedi
o nevidnih bodljajih
povedala vam bom
da so kot korenine
starega drevesa
ki v rasti trgajo skalo
narazen
so kot voda
ki v risanju poti
spodjeda čeri
in njeni vrtinci
brez mrtvih rokavov
ne bi bili to
kar so
živi

Neja Kaiser (oblikoval Uroš Črnko)

Jaz bom manj
Lermontov,
ti bodi drugemu
vihar.

N. K.

Zala Intihar

Cikli tesnobe VIII. (brezdomec)

Omet se kruši
in za seboj
pušča sledi
belega prahu.
(razpoke, povsod razpoke)

Nobene stene ne prepoznam več.
(v resnici sem vedno sovražila to barvo)

Nimam denarja za elektriko.
(še sreča, da se oči hitro navadijo teme)

Moja hiša ni več moja.
(ali je sploh kdaj bila?)

Kdo mi
bo

zgradil

ново?

Cikli svetlobe V. (La Danse)

Mattisu

Ne pozabi plesati

s soncem,

prepusti se ritmu topline.

glasba dneva in večnost

Objem žarkov

spreminja

žalost

v

zlato.

Nela Poberžnik

Duplina

Ko je odhajal
se je obrnil
brez povratka
pogled je vprašal
če si še tam
v prihodnosti
gola pod krznom
bosa pred vrati
brez povratka
nagubala sta
tkanino obstoja
kjer se navidezno
stikajo prsti
časovni kapsuli
trčita in se zažreta
brez povratka
v telesni spomin
verižna reakcija
podira domine
brez srca.

Vitrina

Nekega dne boš umrl
in ljudje bodo gledali vstran
rana pečat znamenje
ko ukradeš pest malin
ki jih nihče ne obira
zabijam se v steklo
mrčes nočni metulj krvoses
leta pred mutacijo
so dolga in usodna
za mnoge nedolžne
ne ločiš med luno in lučjo
možgane pomočiš
v 40 % alkohol
utopiš miselne procese
kompenziraš
neobstoječo svobodo
kvazi zasilne izhode
skozi ozke luknjice
dovajan razredčen zrak
je vse
kar ti ponudijo.

Trnova krona

Zabodla sem nekoga
s tvojim imenom
ki bode zdaj mene
preveč mazohistka
da bi izpljunila
fantazijo v povojih
hipotetične drobce
jebeš bodice
tvoje ime
sem izbruhala
po pohabljeni komunikaciji
jebeš monotono nabijanje
in propalice
ki se bojijo čustvene kompleksnosti
kompleksi eni
jaz ne odpuščam
nisem bog
ampak boginja.

Kavs

Mandelj na cesti
cesta v meni
izžeto živeti
ležim na tleh
da mi ne zdrsijo
možgani
v podpalubje
kako prebaviti
postan spomin
zažrt v eter
preštevaš
ostanke ogrizke
idealiziraš mrtvece
globina naklonjenosti
ni premo sorazmerna
s številom komplimentov
idealiziraš fiktivnost
utaplajoč se v sluzi
tvoji čekani so topi
ne slediš algoritmom
podganjim dirkam
idealiziraš smeti
disociiraš slab fuk
slab kontakt
slaba kapaciteta
zmogljiv pomnilnik
milijon vrtljajev
na sekundo

na potenco
na bruhanje
mi greš.

Ravnilo

Nisem kriva
za tvojo nepismenost
za tvoje krivice ali krivde
nisem kriva
da imaš kriv zob
da svobodo enačiš
z neodgovornostjo
nisem kriva
da se včasih bojim
da ne vem
kdo je krivec
da ne ravnam
v skladu s sabo
nisem kriva
da je kriva vzgoja narava
vzgibi samodestrukcija
preveč posledic
preveč premišljevanja
nisem kriva
da me kriviš
da me ne moreš
ukriviti
ker sem že itak.

Tjaša Breznik

Zadošččenja (IV – IX)

Mali traven

dolgo me ni bilo v Ljubljani
zato me je tako presenetila s
svojo tihostjo in lipami
ki cvetijo nasproti
zdravstvenih domov
nevihte so jo prečistile
ljudje s sprehodi na svojem površju
razkazujejo mir
v globini pa hranijo nove želje
po drugačnem mestu

iz oken stolpnic mi kot v igri
na soncu v oči vstopajo podobe
nekoga drugega
ki so skupne skrivnosti
našega bivališča
čigar poti si
neljubosumno delimo

presenetila si me Ljubljana
tvoja stanovanja imajo
vonj po starih moških
včasih cigaretnem dimu

ali lončnicah
in v nerazsvetljenih hodnikih
se ljudje pogovarjajo
držeč za podboje vrat
glave imajo naslonjene na stene
da jim utrujene ne obvisijo
na nitki vratu

ko vstopaš v ta kraj
imaš še zadnjo izbiro
železniško progo ki teče počez
in te vabi da greš z njo
in grad dvigajoč se iz megle
kot privid
saj se ima tudi tu kaj zgoditi
ti govori
košato drevje te sprejema
ti pa čakaš še en dež

Veliki traven

deževne ulice te kličejo v kavarne na svojih robovih
tedaj ti je dano da vstopiš v jedro samega mesta
in skozi slike na stenah in rože v loncih meriš
najprej svojo potem pa še njihovo srečnost

vse ostalo je postranskega pomena
le ko se zberemo v umanjajoči luči
smo se vrnili na kraj ki nam je z rojstnim znamenjem
določil zemljevid in nam ga pripel na nadlahti
vse vrzeli v koži in predvsem pege
nosijo poldnevniko ki jih boš v prihodnosti
še prestopala
in svoje udobje razpotegnila čez najbližje morje

dežuje in prepustim se vlažnim lasem
ki otepajo vodo s sebe kot kak razvajen pes
in sedem na veliko uro da z nogami bingljam z nje
kot malček si prepevam zadnjo slišano pesem

ali so korenine cvetlic ki me obdajajo
od otroštva in njihovi sadeži res tisti
ki me bodo hranili na veke?
toliko tekočine toliko vode
toliko ovinkov in urinih kazalcev
toliko zvokov ki mi govorijo jezike
in mi kažejo jezike
vse se zdi kot dobro pripravljena igra
katere pravil se lahko naučim le sproti

Rožnik

umiješ si lase in si jih zaviješ
v brisačo slonjo kožo
zunaj bije zvon in pove
da je že ura in četrť
posedeš se na posteljo
kakor da si mačka
ki za vratno gubo drži
svojega najmlajšega mladiča

odprto okno posluša
čričke ki bivajo med travami
v svojih majhnih domovanjih
jutra pričakuješ s
sprijaznjenostjo
v kateri je vsaj kanček
veselosti
zaradi stvari ki jih
ne uspeš načrtovati

začenja deževati
pokrajina se vedno želi
uskladiti s tvojimi
mokrimi prameni
v tebi je nekaj toplega
zato ne moreš spati zavita v odejo
češnja in bezeg sta istočasno
dozorela in te posvojila v svoje krošnje
steguješ z rokami po vsem

kar ti je ponujeno
to ponujaš naprej
in hote poskušaš skleniti krog

volčje lajanje in streli s puško
dolge luči na prazni cesti
bele črte tako odločne
kot ti ne boš nikoli
žuželke ki svetijo in tiste ki
le lezejo po zemlji
jezni bratje in zaskrbljene gospe
tvoji lasje se sušijo ti pa
bolj in bolj postajaš taka kot je ta svet

Mali srpan

včeraj se je zgodilo poletje
vročina je posedala na povrhnjici kože
in moje oči so se tkale s tvojimi
gozdne poti so se razpirale pred nama
in bližina je bila dostopna kot pregreto sonce

oblekla sem se v kratko majico
in kratke hlače in ob tem so
se skrajšale tudi moje misli
lene počivajo na vrhovih dreves
in se pustijo premetavati listju

vsak trenutek bi lahko bila nevihta
saj ptice požirajo žuželke
kot prvi letošnji sladoled
in hiše se odevajo v temo
ljudje pa se toplih udov
umikajo v sobe in bosonogi
iščejo hlad ploščic ali jedilnih miz

drug drugega imamo dokler
se ne izpustimo izpred oči
in moje telo je vaše telo
dokler ga ljubkujete v polsnu
poletje je priplesalo vame
roke sem imela razprte že dalj časa
čakala sem ga
in končno je prišlo

Veliki srpan

poletje me raztaplja v svoje naročje
sprehajalci psov mladi košarkarji pari
ki se sprehajajo ob bajerju
vsi so zrak vdihnili globlje vase
sprejeli sprijeti vonj mesta ki eno
za drugo kadi cigarete in si iz njih
plete zapestnico
okrog glave si nadenemo pisane rute
za nadomestek avri ki je ne znamo prebrati
tako toplo je da stopam golih rok
po stanovanjskem naselju in prisluškujem
vonjavam mesnih juh solat žvenketu pivskih kozarcev
ki potrkavajo ob vene moških rok
slišim pralne praške in tihe papirnate smeti
ki jih otroci puščajo pod gugalnicami kakor
prve lastne teritorialne zaznamke
razpirajo si svet in jaz ga prečim
jadrnica ki prek parkirišča pojde po
zadnjo kapljo sonca
ko vroča svetloba odhaja
v meni z nočnim vetričem
narašča zaupanje
če že ne do sveta
pa vsaj do naslednjega dne

Kimavec

letos je sezona hrušk
zato iz njih delamo marmelade in krhlje
obilje ki smo ga čakali vse življenje
lahkotno mažemo na kruh
(skupaj s kupljenim maslom)

prav je da pozabimo
kako smo se vsako leto jezili
ker naša drevesa niso rodila plodov
vselej je prav da ob dobrem nekaj slabega pozabiš

letos je drugače
letos je sezona hrušk

pogumno in pogubno
grizljaj za grizljajem vase
vnašamo točno to jesen

Nika Gradišek

Lačni vsega razen sebe
stopamo na ožuljene palce,
zavezanih oči,
stegujemo sestradane dlani
v nazobčano praznino,

s konicami prstov
drsimo čez obraze
samoobsojenih bolnikov
v natrpanih prehodih,

iztikamo lastne oči
nad tujimi ličnicami,

pokljamo s keramičnimi členki in koleni,
dihamo prerobato,
ker nas je groza umazati tišino,

hlepimo s čekani zagristi v intimo,
da bi se nam pocedila po bradi.

Šele v objemu bi bila prepričana,
če sva drug drugemu
balzam za razpokane ustnice
ali injekcija tabasca v žilo.

Neznancev ne objemam.

Nikoli ne bom vedela
(nikoli ne boš vedel),
če bi se najini
pogrizeni nohti
zlili kot sestavljanka.

Majhna, udomačena magija:
pikapolonice na Etni,
tisoče majhnih žab ob Cerknškem jezeru,
dupla v drevesih,
kristalizirane čipke zamrznjenih polžjih poti,

in še

tvoji breztežnostni prsti na klavirju,
šestintrideset nevidnih niti,
s katerimi si se mi zapletel med rebra,
simetrija vsega v naravi razen tvojih obrvi.

Natakar me gleda med delom.
Kam se boš dala,
čaj ti ne kupi mize,
naloga gosta je,
da pride in potem gre,
rušiš ritem,
nimaš mize doma,
tako dolgo v ventilator na stropu
in v vrečko v vodi
strmijo samo brezdomci, drogeraši in pesniki,
nebodijhtreba,
miz nam ne manjka in gneče ni,
ampak predstavljaj si,
da vas pride dvajset takih
in nam zmanjka miz
in vas naganjamo ob zapiralni uri
in nočete iti,
ker se ventilator še kar vrti
in voda ob vrečki še kar barva,
in kličemo policijo
in potem je zdraha
in mi nismo več lokal z dobro vročo čokolado,
ampak lokal,
od koder so nagnali tiste pesnikedrogerašebrezdomce.

Ne vem.

Ne vem, kam se bom dala,
imam ta čas in imam to telo in zato potrebujem še prostor,
ampak prostore so privatizirali

in ceste vodijo Nekam
in čaj piješ z namenom, da ga popiješ,
sicer to ni čaj,
sicer je to okupacija,
družbeno nasilje,
neprijetnost,
posilstvo ventilatorja,
in ventilator mi ni nič naredil,
nočem mu hudega,
samo opažam, da se vrti.

Nepal ni potreboval indijske kraljice,
ki ni potrebovala imena kraljice,
ki je nisem potreboval, da bi bila kraljica.

Ustrelil sem se z levo roko.
Dvakrat.
S sabo sem vzel mlajšega brata in sestro,
očeta in mater.
Tridnevni kralj ni moril,
puška je streljala sama.

Obredno sem vas darovala
in vi mene,
Tiananmenski trg ni razumel,
ogenj ni te ali one vere
in kar pride po njem,
je pridušeno kot pod vodo,
nimam dlak na rokah,
da bi se mi postavile pokonci.

Kot Faraon se te oklenem z nohti.
Grobnice so tako samotni prostor.

Tema diši po bezgu in novih obrazih
ulične svetilke poznajo
najboljše robnike za hojo po prstih
v ponošenih športnih copatih
in ti puma stopaš počasi
krožno
nihaš z boki
uživaš v utripu pod kožo
ujeda
ostriš nohte
poznaš te robnike
dihaš tresljaje
piješ poglede
jelen
z dvignjeno glavo
sama kita te je
sama roževina
japonski krap
tvoja pozlata odpada
njeni privzdignjeni robovi
so tvoj najljubši del
gazela s čekani
in švicarskim nožem v rokavu
preveč levov bi puščavo potisnilo v puščavo
naravna selekcija ima rdečo manikuro

The image features a dark navy blue background. A large, irregular splash of orange watercolor paint is centered, with edges that are soft and feathered. Overlaid on this splash are white geometric elements: a circle and a triangle. The circle is centered horizontally and vertically, with the word 'PROZA' written across its middle. The triangle is larger than the circle, with its vertices pointing towards the top, bottom-left, and bottom-right corners of the frame. The word 'PROZA' is rendered in a bold, dark navy blue, sans-serif typeface, with the letters 'P', 'R', 'O', 'Z', and 'A' being slightly taller than the 'P' and 'A'. The overall composition is minimalist and modern, with a strong contrast between the dark background, the vibrant orange, and the white lines.

PROZA

Polona Ješelnik

(Od)ločitev

»Ali misliš, da se lahko vpliva na človeka tako, da spremeni odnos do tebe?« ga je vprašala, ne da bi v resnici pričakovala odgovor. In nadaljevala z glasnim razmišljanjem. Ni je več poslušal, v njenem vprašanju se je skrivala vsa absurdnost odnosa, ki ga je tako krčevito reševala. Stopala sta po ulici mimo vrtov. On, visok, da se je moral malo skloniti, če je želel vsaj približno ujeti vse, kar ji je obležalo na preobteženem srcu, in ona, obuta v superge, vedno pripravljena na odločen in hiter korak. Znašel se je v zadregi. Vprašanje je skrivalo že vse odgovore. Imel je srečo, ker je še vedno govorila, njeno gostobesedje mu je puščalo dovolj časa za premislek, da dobro pretuhta, kako naj ji pove.

»Včeraj, na primer, pridem domov, utrujena, pa me namesto prijazen živjo, pozdravi tečen, zdolgočasen glas iz dnevne sobe. Normalno, takoj sva si bila v laseh!«

Ja, pomisli, normalno, da sta si bila v laseh, v teh lepih, dolgih laseh. Tudi sam bi jih rad občutil med prsti, se igral z njimi, si zapomnil njihov vonj po domačem cvetličnem šamponu, ki ga je uporabljala že v srednji šoli.

»Tečnaril je, kako mora ves dan ždeti doma, me čakati, da nikamor ne more, mene pa ni in ni. Seveda me ni, če sem pa v službi! Potem mora nekdo v trgovino. Grem še do mame, da ji sprehodim psa, zdaj ga ne more več sama, skočim v čistilnico, lekarno. Če uspem še na hitro kavo s prijateljico, je pravi luksuz in dan je naokoli. SAM DOMA!«

Za vrtno ograjo zalaja pes, ker ne prepozna mimoidočih korakov, tudi zarenči. Pospešita, za vsak slučaj, nikoli ne veš, mrcina se lahko izmuzne izza ograje. Takšnih srečanj si nihče resnično ne želi.

Sam doma, varno spravljen v 'samoizolaciji', naj kar čaka, pomisli, zdaj je moj čas. Na ta trenutek čakam že predolgo, če prav pomislim, že celo življenje. Zdaj je moj čas, dobro ga bom izkoristil. Imam izkušnje, vem kako se stvarem streže. Konec

koncev sem profesionallec. Vajen poslušati, vem kaj slišati. Potem ji povem. Mogoče nove priložnosti ne bo več.

»Ti ga dobro poznaš. Sam sploh ne vidi, kako se vse vrti samo še okoli njega. Njega je treba razumeti, zanj je treba imeti čas, njemu je treba pomagati, njemu se je zgodila krivica ... Jaz nimam nič pri tem!«

Pot jima prečka črna mačka. Slabo znamenje? Kaj pa, če v novih časih stari uroki ne držijo več?

»Kako to misliš?« jo vpraša. Hoče zvedeti več, čim več.

»Vedel je, kako bo, ko se vrne. Moral bo ostati doma, pa je vseeno šel. Ne bi mu bilo treba. V službi se je sam javil. Bo dobro za CV, me je prepričeval. Še sama sem se počutila del njegovega CV-ja. Služba, žena, hiša, otrok, pes, kanarček. Že takrat me je popadel bes, neznosen bes. Šel je zato, da dopolni zbirko 'medalj'!«

Jeza v njej je vrela, kipela, iz oči ji je švigal ogenj, še vedno pa je ostajala zbrana, ni ga žalila. Tako si jo je vedno predstavljal – elegantno do konca.

Prečkata mostiček, ki povezuje oba dela naselja. V poletni vročini je struga potočka skoraj prazna. Zavijeta na pot proti parku. V senci visokih dreves bo lažje še naprej razmišljati, kako naj ji pove. Tokrat mu gre težje, res je neroden, pomisli. Kadar gre za paciente, je drugače. Pravila so jasna. Izdelal je celo priročni profesionalni pravilnik, kamor pogleda, kadar je v dvomu. Zdaj se je znašel pred manj jasnimi pravili, postavlja si jih sam. Odločitev je zapletena, saj so prijatelji, tako rekoč prijatelji iz otroštva.

»In mu rečem, danes, na primer, naj se organizira, naj se dogovori za druženje na skypu, naj začne z on-line tečajem nemščine, joge, karkoli, da nekako prebrodi, on pa nič. Teži iz dnevne sobe na kavču in mi očita vse moje minute, ko me ni doma! Sem si jaz izmislila vse te štorije okrog pravil obnašanja?!«

Zdaj bi moral nekaj reči, se mu zdi, predolgo je že tiho. »Roža, Ivanu ni lahko,« začne pomirjujoče: »Saj ga poznaš. Vedno je med ljudmi. On je človek akcije. Zdaj pa doma s covid kodo v družbi preživlja dneve. Moramo mu stati ob strani, ga razumeti.«

Še sam ni čisto prepričan, da je to rekel. Saj govori kot kakšen župnik, ki nagovarja farane pri nedeljski maši. Zdaj je šel predaleč. Zakaj bi ga moral prav on razumeti? Poln kufer ga ima. Roža ima prav. Vedno pričakuje razumevanje. Že takrat, ko sta

se igrala z žogo na igrišču in jo je nalašč zabrisal čez ograjo, da je priletela ravnateljici naravnost v glavo, ga je prosil, naj se namesto njega javi za krivca, ker bi ga drugače zaradi dodatnega opomina vrgli iz šole. Razumel ga je, ko so se zmenili, da gredo skupaj v Pulj, potem pa se je Ivan zadnjo noč pred odhodom na žuru na smrt zatrapal v neko smrklo, jo povabil v avto in ga potem prosil, naj pride za njimi z vlakom. Razumel je, ni se pritoževal, takrat je ravno stažiral, ko ga je prosil, naj Roži sporoči, da je ne more pospremiti na ginekologijo in jo je pospremil namesto njega, ker zato so prijatelji, ne, mu je takrat rekel in ga prepričal. Razumel je.

Danes ni več pripravljen razumeti. Danes je čas, da ga opazijo in ga nehajo sprejemati kot nekaj samoumevnega, kot fikus v pisarni, kot nekoga, ki je vedno brezpogojno na voljo, si je obljubljal.

Mačka jima je že drugič prečkala pot, kakšno znamenje je to?

»Me ti sploh poslušáš?«

»Seveda, seveda, povej.«

Rožino pripovedovanje je postajalo vse bolj ognjevito. Besede so prehajale ena v drugo, vse težje jih je razločeval. Ko sta prečkala zadnjo brv, je ni več slišal. Pred sabo je zagledal visoko stolpnico. Še nikoli v življenju ni stal pred tako visoko stavbo. Sam sebi se je zazdel majhen in nebogljen. Vrata so se začela odpirati. Začutil je hladen, težak zrak. Želel je steči proč, preden ga visoka hiša posrka v svoje drobovje. Ko se je hotel premakniti, ga noge niso ubogale. Kot da bi ga neznana sila prikovala v tla. Kar stal je, ni mogel nikamor. Izza stavbe se je začelo dvigovati sonce. Plezalo je iz prvega nadstropja v drugo, iz drugega v peto, iz petega v šestnajsto in postajalo vse večje in večje. Skoraj ga je že popolnoma oslepilo, stolpnica je postala izginjajoča črna pika in se zlila s soncem. Primež okrog gležnjev je popustil, stopil je naravnost v ožarjeno kroglo.

Čvrsto ga je prijela za roko. Zdramil se je.

»Kaj se ti dogaja? Se ti meša? Zakaj si stopil pred avto?« ga je nič kaj prizanesljivo spraševala Roža. Še vedno v šoku ob misli, kako bi se lahko končal njun sprehod, se je tresla po vsem telesu.

Boris se miren obrne k Roži in začne: »Ivan me je prosi, naj ti povem. Odhaja v tujino, seli se. Zapleti z epidemijo so vse skupaj samo malo odložili. Vložil je predlog

za ločitev. Ima petletnega sina. Z njegovo mamico se nameravata poročiti, takoj ko bo mogoče. Pričakujeta še enega otroka, zato te prosi, da ne kompliciraš. To niso moje besede, jaz samo prenašam sporočilo. Če kaj potrebuješ, se lahko vedno obrneš name, ker bo na moj naslov preusmeril vso pošto. Prosi te, da ga ne iščeš.«

Roža ga pogleda izza očal, kot da ne ve, katero dioptrijo naj uporabi, da bi vsaj jasno videla na lastne oči, če slišane ga že razumeti ne more.

»Vidva, oba, sta velika norca, hazarderja!« besna nadere Borisa: »Kako lahko pristaneš na njegovo sprevrženo igrico in si ubogljiv poštarček, ki prenaša sporočila?! Pojdita v maloro, ti in Ivan, skupaj z vso kramo! Veliki sel, sporoči Ivančku, naj gre, kamor hoče in to čim prej. In naj se ne vrača, zaradi mojega in njegovega miru!«

»Urejeno. Si se uspel izseliti? Pristala bo, ne skrbi, lahko si prepričan. Poskrbi, da čim prej izgineš iz mesta. Ne sme te srečevati, da si ne premisli,« sporoči Ivanu po telefonu.

»Ti si pravi mojster! Večni dolžnik sem ti. Kaj si ji natvezil?«

»Vsak je mojster svojega poklica. Glej, da ne zamočiš. Si mi nakazal na račun, kot sva bila dogovorjena? Profesionalci nismo zastonj.«

»Preveri, vse je urejeno. Hvala ti stari, neznansko sem ti hvaležen. Končno svoboden!!!«

Boris se je usedel na klopi v parku. Kar preko telefona je preveril stanje na računu. Ivan je držal besedo. Vsaj tokrat. Res sem cepec, pomisli Boris, ampak zdaj imam prosto pot, Ivan se je dokončno umaknil. Končno ga bo Roža potrebovala in obiskovala. Če drugega ne, zaradi pošte.

V senci največjega drevesa, kjer se v vseh letnih časih zbirajo golobi, brezdomci, prevpraševalci lastne usode, sprehajalci psov, naključni mimoidoči, ki potrebujejo nekaj minut počitka, preden nadaljujejo po vnaprej zastavljeni poti, je nasproti njega sedela starka z veliko papirnato vrečko v rokah. Jata vrabcev je odletela k njej. Drobila je kruh, malo sebi, malo njim in se z iskrivimi očmi navduševala nad radostjo življenja.

Sedel je, SAM.

Mojca Petaros

Zadnji poljub

»Pogovoriti se morava.«

Vedela je, da ga bodo njene besede prestrašile. Čeprav niso mogle biti popolnoma nepričakovane. Saj ni prvič poskusila začeti tega pogovora. Težko je bilo najti pravi trenutek za kaj takega, vendar je bilo nujno. Tako ni mogla več zdržati.

Največja težava je bila v tem, da je bilo vsakič, ko sta se po dolgem času spet videla, vse v najlepšem redu. Vsaj navidezno. V njegovem objemu je s preveliko lahkoto pozabila na vse prepire preko telefona, na vse prejkane noči, na vse naporne pogovore z najbližjimi prijateljicami, od katerih ji je vsaka svetovala nekaj drugega.

Vsakič, ko ga je videla, so njena čustva vse ostalo potisnila v ozadje. Takrat se je zavedela, kaj vse bi z njim vred izgubila. Če že dve leti uspešno vzdržujeva razmerje na daljavo, zakaj bi ga zdaj nenadoma prekinila, si je mislila. Le, da to ni bilo res. V njunem razmerju ni bilo prav nič uspešnega. Pogrešala ga je z vsako celico svojega bitja. Vsako minuto vsakega dne. Morda je bila ona tista, ki enostavno ni bila ustvarjena za razmerja na daljavo. Morda pa ji on res ni posvečal dovolj pozornosti. Premalo se je trudil, da bi fizično razdaljo nadomestil z virtualno bližino ali da bi to razdaljo pogostejše premostil: saj je Ljubljana navsezadnje le nekaj ur stran.

Prej ali slej bo tega konec, so jo tolažili tisti, ki so navijali zanju. Tudi on je rad tako govoril. Ko doštudiraš, se boš spet izselila iz Ljubljane. Jaz te bom čakal. Saj ne, da mu ne bi zaupala: vedno mu je verjela, ko je to rekel. Res bi jo bil pripravljen čakati. Prav zato se je tolikokrat počutila neumno, ker je hotela prekiniti. Toda ona je bila tista, ki ni hotela čakati. Zdelo se ji je nepotrebno. Že zdaj bi lahko uživala skupaj, pa čeprav se morda nista mogla videvati tako pogosto kot drugi pari.

Še dobro, da ob treh zjutraj na ljubljanskih ulicah skoraj ni bilo avtomobilov. Zaradi vseh misli, ki so ji švigale po glavi, je le avtomatsko peljala za njegovim bicikljem,

ne da bi bila pozorna na dogajanje na cesti. Ko se je sama vračala iz diska, je vedno komaj čakala na trenutek, ko je končno prispela do svojega bloka: samotna vožnja v temi jo je navdajala s tesnobo. Tokrat pa se je bala trenutka, ko bo stopila s kolesa. Bala se je pogovora, ki bo sledil. Ki ga po taki noči ne moreta več odlašati. Niti do jutra.

Ko sta prispela do križišča, je on zavrl in stopil s kolesa. »Kar pojdi parkirat, bom že sama,« mu je rekla. Za trenutek je omahoval, nato pa prikimal in šel svoj izposojeni bicikelj vrniti na za to določeno mesto, le kakih sto metrov stran. Ona pa je iz torbe izbezala ključke in odklenila vrata kolesarnice. Tega opravila ni marala, vedno se je z zadnjim kolesom svojega bicikla kam zagozdila, ko ga je skušala pospraviti; a že stokrat je to naredila sama, torej ji bo tudi stoprvič uspelo brez njegove pomoči.

Ko je bilo njeno kolo končno varno pospravljen v vlažni luknji, ki so ji pravili kolesarnica, je bila nekoliko brez sape. Preden je stopila ven, je temna senca prekrila lunino svetlobo, ki je pronicala skozi odprta vrata, in zavladata je tema. Bil je on.

»Daj, stopi ven, da ...« je začela. Ni ga nameravala povabiti k sebi v stanovanje; vedela je, da bi to lahko uničilo vse njene načrte. In vedela je tudi, da je imel v Ljubljani druge prijatelje, zaradi česar ne bo imel težav z iskanjem prenočišča, niti ob tako pozni uri ne.

A preden bi lahko dokončala stavek, je bil v dveh dolгих korakih že pri njej. Poljubil jo je. Goreče. Ni ji dal možnosti, da bi se mu izmaknila. Postani vonj stare kolesarnice se je začel mešati z njegovim, tako prijetnim, tako domačim. Ko je s hrbtom zadela ob vlažno steno, ki se ji je po navadi z gnusom izogibala, tega skoraj ni opazila. Objel jo je in ona se ga je še tesneje oklenila.

Nekje v ozadju njenih možganov je odmevalo: »To je zadnjič ... zadnjič.« Čutila je, da se tudi on tega zaveda. Na njegovih ustnicah je nenadoma začutila nekaj slanega; vedela je, da so solze njene. On nikoli ni jokal.

Trenutek se je končal tako nenadoma, kot se je začel. Svoj obraz je oddaljil od njenega in jo stisnil v zadnji, prijateljski objem. »Upam, da mi boš kdaj odpustila,« ji je zašepetal v uho. Nato je stopil korak nazaj in plesnivi zid za njo je bil edino, kar jo je ohranilo na nogah. Zaprla je oči, da ne bi videla, kako odhaja. Ko je končno

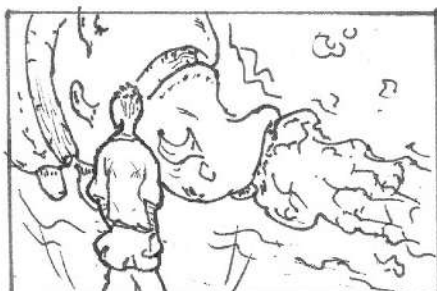
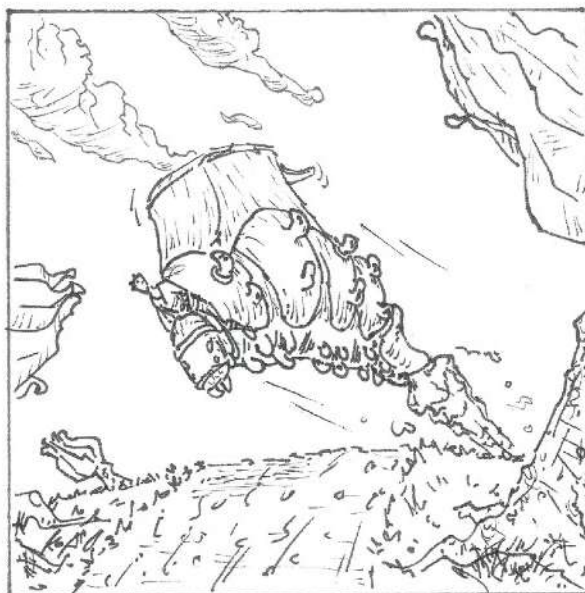
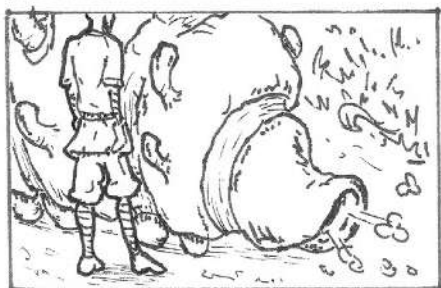
zbrala dovolj poguma, da je stopila na ulico in zavila okrog vogala k vhodu v stanovanjski del bloka, se ji je zazdelo, da jo od daleč iz teme nekdo opazuje.

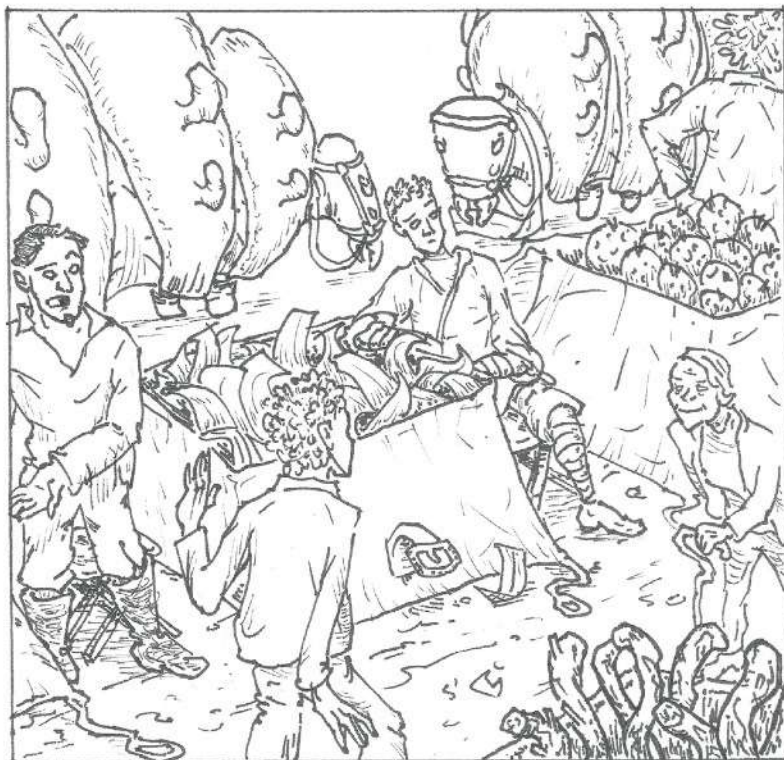

STRIP

Sanjam o dekletih, ki so na drugih planetih

GRM

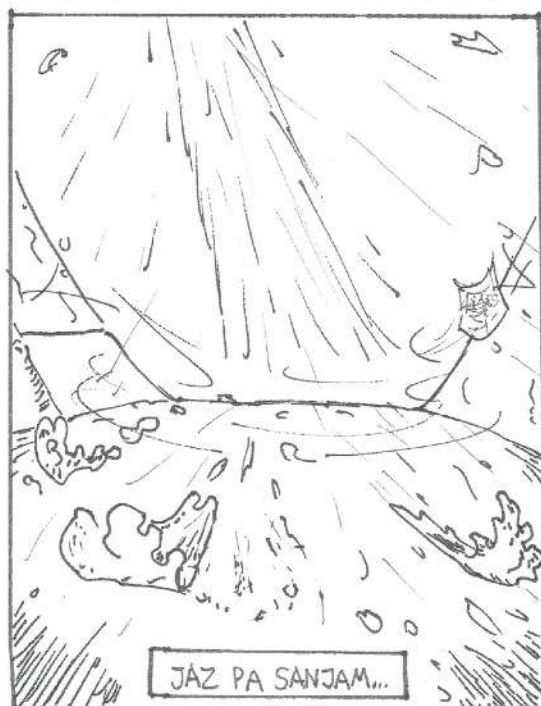
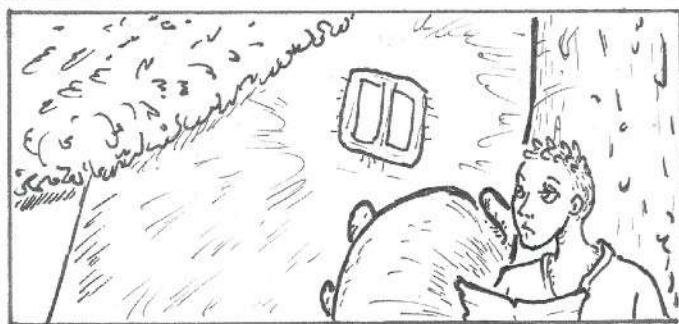

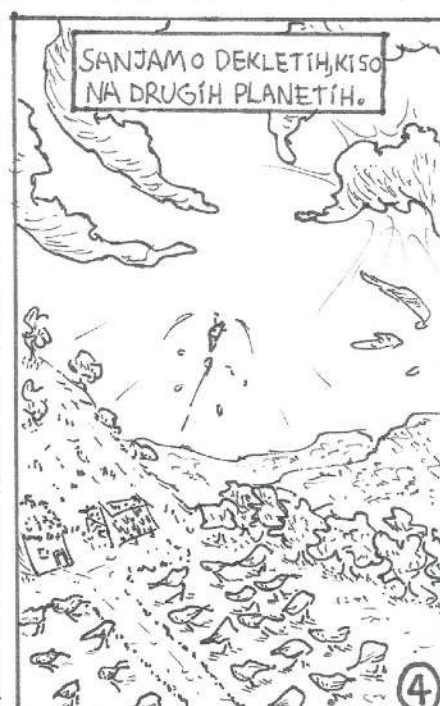

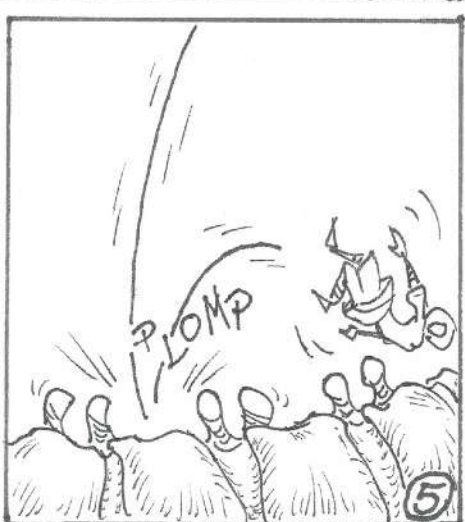
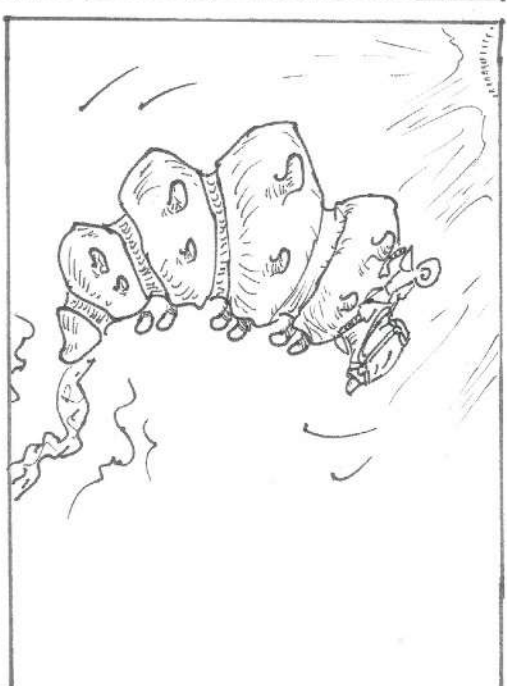
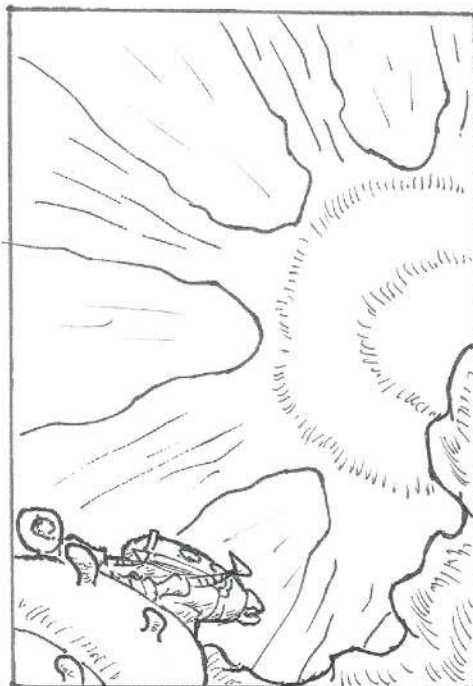
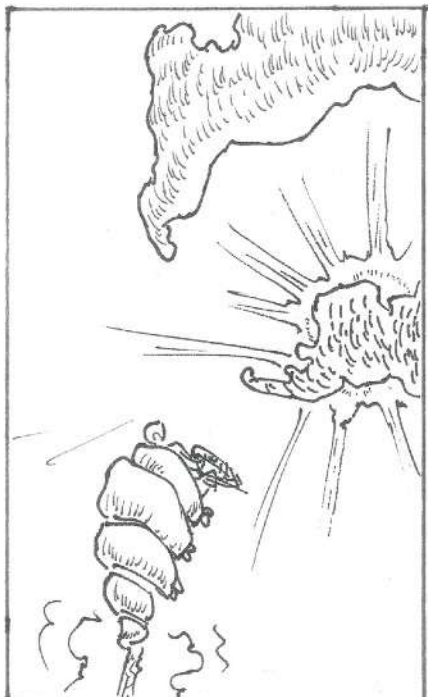
MNOGI SO SE PRILAGODILI
NA TA PLANET.

JAZ PA SANJAM...

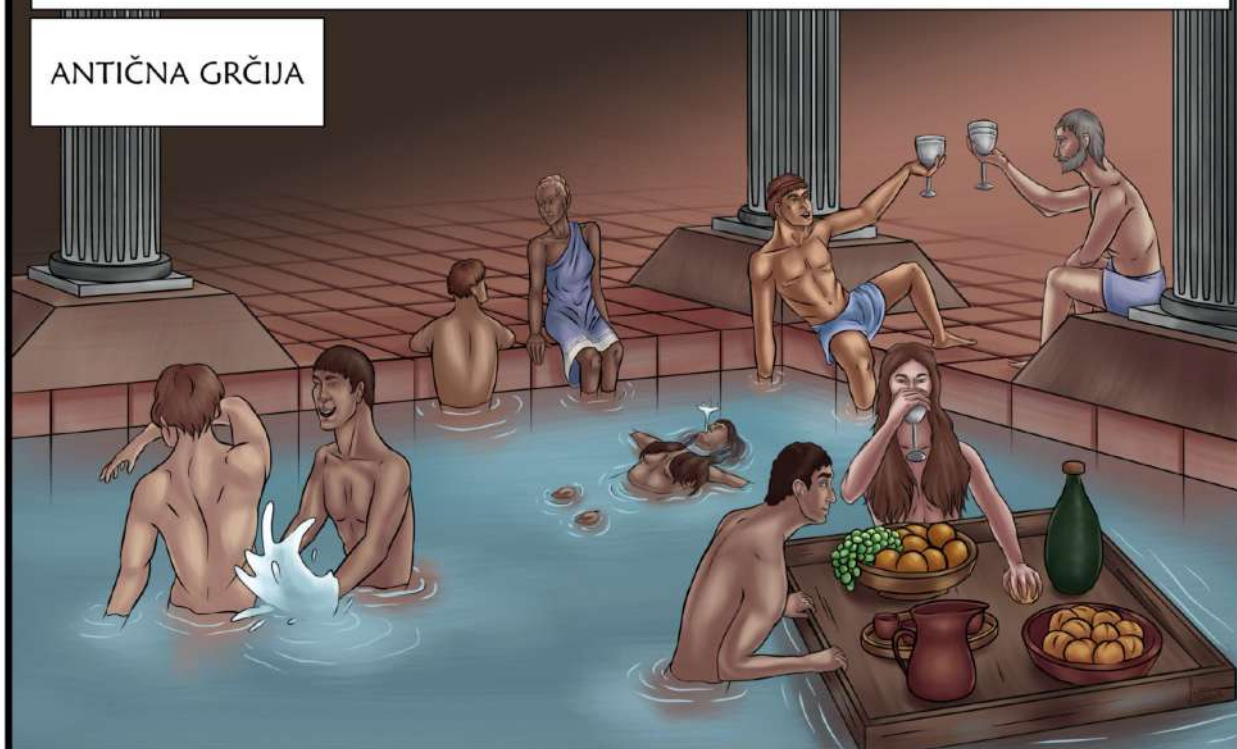
SANJAMO DEKLETIH, KISO
NA DRUGIH PLANETIH.

STAROGRŠKI BOGOVI vs. NORDIJSKI BOGOVI

ANTIČNA GRČIJA

SREDNJEVEŠKA
SKANDINAVIJA

ANTIČNA GRČIJA

SREDNJEVEŠKA
SKANDINAVIJA

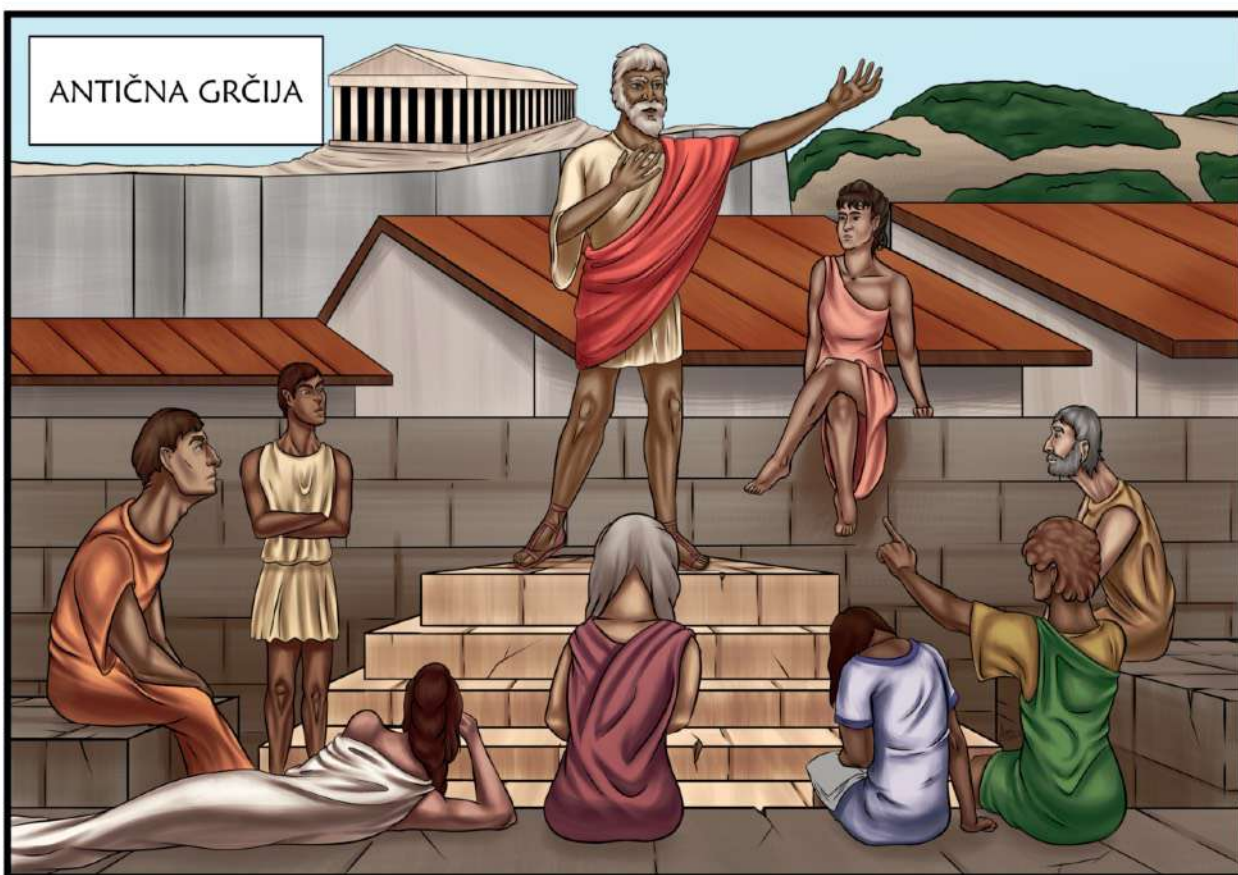

ANTIČNA GRČIJA

SO SHINY

SREDNJEVEŠKA
SKANDINAVIJA

ANTIČNA GRČIJA

SREDNJEVEŠKA
SKANDINAVIJA

ANTIČNA GRČIJA

SREDNJEVEŠKA
SKANDINAVIJA

ANTIČNA GRČIJA, KJER
BOGOVI LJUBIJO SVOJE
LJUDSTVO

SREDNJEVEŠKA
SKANDINAVIJA,
KJER BOGOVI NE LJUBIJO
SVOJEGA LJUDSTVA

B(R)LOG

dozadnjestrani

Tomo Podstenšek

Tehnični in registracija

»Saj veš, da vse to še nič ne pomeni. Jaz sem bila ob zadnji registraciji obupna, prepričana sem bila, da ne bom prišla skozi, pa je bilo potem vse v redu. Gre za to, kje si v primerjavi z drugimi.«

»Ja, ampak ti imaš precej boljši količnik.«

Utihnila sem. To je bilo res. Teo je imel na račun slabo plačane službe kontrolorja elektronskih vezij in nizke izobrazbe – končal je samo srednjo poklicno šolo, ko so te še obstajale – precej nizko oceno osebnega prispevka k družbenemu blagostanju. Nižje od povprečja, komaj nekaj nad 0,82. S tem številom bodo pomnožili kombinirani seštevek rezultatov fizičnih in psihičnih testiranj.

Pravila so preprosta. Vsakega od testov je treba opraviti pozitivno, vsaj z zadostno oceno. Če na enem pogrneš, je takoj konec. Če opraviš oba, se njun rezultat sešteje in pomnoži s količnikom osebnega prispevka. Nato se naredi lestvica in potegne črta pri trinajstih milijardah. Tisti, ki so pod njo, so evtanazirani.

Trinajst milijard, to je maksimalno dovoljeno število prebivalcev. Presežek ljudi, katerih interes in pravica do življenja sta zaradi fizično ali duševno zmanjšanih sposobnosti ugotovljena za manj pomembna, je treba odstraniti. Jasno, da nekaj štejejo tudi zasluge – to je tisti količnik osebnega prispevka k družbenemu blagostanju, ki sem ga prej omenila. Multibilijonarjev in zaslužnih politikov, ki imajo količnik po petindvajset in več, seveda ne skrbi pretirano. Najbogatejši Zemljan Leon Dorman ga ima že čez šestdeset. In mu še zmeraj narašča. Kot lastniku več multinacionalk in očetu satelitskega sistema Orion5 se mu posledično pripisujejo nove in nove zasluge za človeštvo, čeprav že vsaj deset let niti s prstom ne migne. Njemu res ni treba skrbeti, če bo opravil naslednji tehnični pregled.

(celotna zgodba je objavljena v naši avgustovski številki, ki jo najdeš [tukaj](#))

Tehnični in registracija» je kratka zgodba pri nas že uveljavljenega avtorja Toma Podstenška. Poleg zanimive distopične tematike zgodbo odlikujeta tudi čist slog in odličen prepričljiv dialog. Zgodba je postavljena v prihodnost, vendar so problemi, ki pestijo osrednja lika, še kako aktualni že dandanes. Tehnični pregledi v zgodbi niso pregledi avtomobilov, kot bi pričakovali, temveč so namenjeni presojanju človeške vrednosti v širši družbi. Koliko mora doprinesiti v družbo posameznik, da ga lahko imamo za njen aktiven in vitalen člen? Svet prihodnosti spoznavamo preko pogovora prvoosebne pripovedovalke s, predvidoma, njenim partnerjem Teom, ki ga skrbi, ali bo prestal tehnični pregled ali ne. Pregled vključuje tako preizkus fizičnih sposobnosti kot tudi psihičnih. V vsak »količnik« posameznika sta všteti še njegova izobrazba in poklicno udejstvovanje. Na svetu je prostora le za trinajst milijard ljudi, vsi, katerih količnik se znajde pod to mejo, so evtanazirani. Kot pravi pripovedovalka: »Presežek ljudi, katerih interes in pravica do življenja sta zaradi fizično ali duševno zmanjšanih sposobnosti ugotovljena za manj pomembna, je treba odstraniti.«

Le kako to ne bi bilo aktualno v družbi, ki nenehno poudarja in povečuje produktivnost? V svetu, kjer nas z vseh strani bombardirajo z nujo po aktivnosti in obenem z raznimi »self-care« napotki, je težko najti ravnovesje. Mar ni že sedaj neverjeten pritisk na slehernem posamezniku, da najde ustrezno in zadovoljivo službo? Da je na svojem. Da je v zvezi. Da družbi nekaj doprinese. Da redno telovadi in skrbi zase ter za svoje telo. Da pazi na prehrano. Da enostavno nekaj počne. Obenem pa je priti do službe čedalje težje. Ugodnih normalnih stanovanj ni. Svet zmenkarjenja je zapleten. Vse več je duševnih bolezni in vse več je anksioznosti.

Obenem se bogastvo vendarle neke kopiči in milijarderji profitirajo na plečih malih ljudi: tako je v zgodbi z Leonom Dormanom, ki ima v lasti multinacionalke in satelitski sistem in »se mu posledično pripisujejo nove in nove zasluge za človeštvo, čeprav že vsaj deset let niti s prstom ne migne.« Kot družba najverjetneje res drvimo proti prihodnosti, kakršno Podstenšek

opisuje v svoji kratki zgodbi. Možnosti naj bi bili le dve: omejevanje reprodukcije (ki je v zgodbi označena za komunistično, pri čemer ima pripovedovalka v mislih Kitajsko 20. stoletja) ali pa evtanazija najšibkejših členov družbe, ki je kot bolj optimalna obveljala v Podstenškovem svetu prihodnosti. Ne ena ne druga opcija pa nista etični.

O meni:

Trenutno zaključujem magistrski študij anglistike na Filozofski fakulteti v Ljubljani in premlevam, kaj bo moj naslednji korak. Srčno si želim ostati in živeti v svetu knjig, literature, pisane besede, med popisanimi in natipkanimi stranmi. Slovenski literarni prostor sem začela na novo odkrivati s postavitvijo Instagram profila @dozadnjestrani konec l. 2018, pred tem sem bila (predvsem zaradi študija) zakopana v anglofonsko in anglosaško književnost. Zdaj pa odkrivam vse z novimi očmi: navdihujoči mladi slovenski avtorji, ki prihajajo in ki pišejo o temah, ki me zanimajo, širjenje knjižnih programov domačih založb in prevodi tujih avtorjev, ki me navdušujejo, in tudi literarne revije, ki odlično izpostavljajo mlade pisce in jim dajejo glas.

Sama poskušam v svet literarnega zvabiti bralce: tiste, ki so v literaturi že doma, in tudi tiste, ki proti njej stopajo z nekaj oklevanja. S tem namenom na Instagramu organiziram številne bralne aktivnosti (ali pa jim recimo kar misije), ki spodbujajo branje. V rubriki 'Knjigožerci' se pogovarjam z drugimi knjižnimi molji. S knjižnimi verigami, kjer ena knjiga potuje med 12 bralci, poskušam prepričati ljudi, da je čisto okej, če po robovih knjige včasih kaj napišeš ali (ojoj!) ji zlomiš hrbtišče. S knjižnim bingom bralce poskušam zvabiti iz cone udobja, da posežejo po bolj raznolikih žanrih, avtorjih in temah. In potem je tu še spletni bralni klub Mi beremo, kjer prebiramo anglofonsko književnost in o prebranem po koncu meseca debatiramo prek Zooma. Virtualni knjižni svet raste in raste in raste in, presneto, tako vesela sem, da sem lahko en mali delček tega sveta tudi sama.

dozadnjestrani:

Instagram - Facebook - Goodreads

Bralni klub Mi beremo:

Instagram

Za naslednji B(r)log bi predlagala knjižno blogerko Moniko, ki vodi blog Vonj po knjigah in Instagram profil @vonjpoknjigah. Prebira raznovrstno literaturo, odlično o njej piše in je nedavno pričela tudi mesečno aktivnost 'Bralna potovanja', prek katere bo vsak mesec prebrala (in mi z njo) knjigo iz druge države, ki opisuje tamkajšnjo kulturo in življenje.

NOVI ZVON

Glavna in odgovorna urednica:

Nina Kremžar

Uredništvo za poezijo:

Veronika Šoster

Uredništvo za prozo:

Alex Kama Devetak

Zarja Vršič

Strokovna sodelavka – lektorica:

Zala Vidic

Oblikovanje, prelom in naslovnica:

Alex Kama Devetak

Nina Kremžar

Letnik IX, številka 5

(oktober 2020)

ISSN: 2385-9687

Revija deluje pod licenco creative commons.